

Salla-Mari Lahnaviik

PORIN KAUPUNGIN NUORTEN TYÖPAJAN TYÖOSASTOJEN
TYÖTURVALLISUUSOHJE

Rakennustekniikan koulutusohjelma
2015

PORIN KAUPUNGIN NUORTEN TYÖPAJAN TYÖOSASTOJEN TYÖTURVALLISUUSOHJE

Lahnaviik, Salla-Mari
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Rakennustekniikan koulutusohjelma
Toukokuu 2015
Ohjaaja: Uusitorppa, Mari
Sivumäärä: 21
Liitteitä: 1

Asiasanat: työturvallisuus, perehdytys, työtapaturmat

Opinnäytetyön aiheenani oli työturvallisuusohje Porin kaupungin nuorten työpajalle uusille työosastoille. Tavoitteena oli perehtyä ensin rakennusalan työturvallisuuteen ja tuoda myös haastattelun pohjalta ammattikoulun käytännöt työturvallisuudesta. Näiden pohjalta aloin rakentaa työturvallisuusohjetta nuorten työpajan uusille työosastoille. Ohjeen valmistuttua tehtiin pieni kysely työturvallisuusohjeesta työvalmentajilta.

Työturvallisuusohje antaa tilan käyttäjille mahdollisuuden tutustua osastojen työturvallisuuteen. Ohjeella pyritään vähentämään työpajan turvallisuuden vaaratilanteita ja luomaan kaikille turvallinen työympäristö.

NUORTEN TYÖPAJA IN CITY OF PORI SAFETY AT WORK INSTRUCTION

Lahnaviik, Salla-Mari

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme Construction Engineering

May 2015

Supervisor: Uusitorppa, Mari

Number of pages:21

Appendices: 1

Keywords: safety at work, orientation, industrial accident

The topic of my thesis was to make industrial safety instruction new work department in Nuorten työpaja city of Pori. First my duty was find out to safety at work in construction area and interview vocational school teacher from their usage of safety at work. On the basis of these I started make safety at work instruction. After the instruction was done I made a small inquiry from work coaches about the safety at work instruction.

Safety at work instruction give users the ability to orient safety in department. The instruction aims to reduce the työpajan security incidents and to create a safe working environment for all.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	RAKENNUSALAN TYÖTURVALLISUUS.....	6
2.1	Rakennusalan työtapaturmat.....	6
2.2	Työtapaturmien ennaltaehkäisy	7
2.2.1	Vaarojen ja riskien tunnistaminen ja arviointi.....	8
2.3	Perehdyttäminen ja työnopastus	9
2.4	Työnantajan vastuu työturvallisuudesta.....	10
2.5	Työntekijän vastuu työturvallisuudesta	10
2.6	Nuoren työntekijän työturvallisuus.....	11
2.7	Työpaikoilla vaadittava ensiapuvälineistö.....	11
3	TYÖOLOJEN, VAARA- JA HAITTATEKIJÄT	12
3.1	Fysikaaliset tekijät	12
3.2	Kemialliset ja biologiset tekijät	13
3.3	Ergonomia työssä.....	14
4	AMMATTIOPILOITUKSEN TYÖTURVALLISUUS	14
4.1	Työsalin vaarojen arviointi	15
4.2	Työsaliin perehdyttäminen.....	15
4.2.1	Työturvallisuuskortti	15
4.2.2	Tulityökortti ja EA1-kortti	16
4.3	Opiskelijoiden vastuu työsalin työturvallisuudesta	16
5	TYÖTURVALLISUUSOHJE PORIN KAUPUNGIN NUORTEN TYÖPAJALLE	17
5.1	Ohjeen tarpeellisuus ja käyttötarkoitus.....	18
6	TYÖTURVALLISUUSOHJEEN KÄYTTÄJIEN KYSELY.....	18
6.1	Käyttäjä kyselyn suorittaminen.....	18
6.2	Tulosten analysointi ja käsittely.....	18
6.2.1	Hyvät asiat	19
6.2.2	Huonot asiat ja parantamisen kohteet.....	19
7	YHTEENVETO	20
	LÄHTEET.....	21
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön kohteena oli Porin kaupungin nuorten työpaja. Nuorten työpaja toimii vanhojen veturitallien tiloissa ja saman aikeisesti he kunnostavat ja laajentavat omia työskentelytiloja veturitalleilla. Nyt korjauksena alla on ollut työtilat, joita ovat esim. puutyötila, metallityötila ja tekstiilityötila. Uusien työskentelytilojen on tarkoitus valmistua vuoden 2015 lopussa.

Opinnäytetyössä käydään läpi rakennusalan tärkeimmät työturvallisuusvaatimukset. Työssä käydään läpi työmaan vaarojen arviointi ja työmaahan perehtyminen ja työn tekijän ja työnantajan vastuut työmaalla. Lisäksi haetaan myös ammattikoulun näkökulma työturvallisuuteen työsaleissa.

Opinnäytetyön tavoitteena oli ottaa selvää rakennusalan työturvallisuusvaatimuksia ja soveltaa niitä ja muita työturvallisuusvaatimuksia nuorten työpajan työturvallisuusohjeessa. Työturvallisuusohjeella pyritään saamaan työturvallisuusvaatimukset työosastoilla työskentelevien henkilöiden tietoisuuteen ja ehkäisemään työtapaturmia.

2 RAKENNUSALAN TYÖTURVALLISUUS

Rakennusalalla sovelletaan yleistä työturvallisuuslakia asetus 738/2002 ja Valtioneuvoston asetusta rakennusalan työturvallisuudesta 205/2009. Myös muita valtioneuvoston asetuksia voidaan soveltaa rakennustyömaalle. Rakennusalalla työtapaturmat ovat viime vuosina vähentyneet. Rakennusteollisuuden tavoitteena on karsia työtapaturmat minimiin vuoteen 2020 mennessä. Kaikkien rakennusalalla toimivat ja työskentelevien tulee sitoutua nolla tapaturmaan, jotta rakennusteollisuuden tavoite toteutuu vuoteen 2020 mennessä. Yhteisellä työmaalla jokaisella on vastuu ja velvollisuus työturvallisuudesta. Työnantajan tulee kuitenkin huolehtia työntekijöiden työturvallisuuden perehdyttämisestä, ohjeistuksesta ja tiedon kulusta. Työturvallisuus on määritetty lainsäädännössä, mutta niitä voidaan tarkentaa osapuolten välisillä sopimuksilla. (Rakennusteollisuuden www-sivut 2015)

2.1 Rakennusalan työtapaturmat

Työtapaturmat jaotellaan työpaikkatapaturmiin ja työmatkatapaturmiin. Työpaikkatapaturma on työpaikalla, työpaikkaan kuuluvalla alueella tai työpaikan kahden toimipisteen välisellä matkalla sattunut tapaturma. Työmatkatapaturma on tapaturma, joka sattuu matkalla asunnosta työpaikalle tai työpaikasta takaisin asunnolle. Rakennusalalla tapahtuvat työtapaturmat ja tapaturmien taajuus ovat laskussa. (Taulukko 1 ja Taulukko 2) Työtapaturmien laskuun ovat vaikuttaneet työtapaturmien ennaltaehkäisy ja työntekijöiden tietämys työturvallisuudesta on lisääntynyt.

(Työturvallisuuskeskuksen www-sivut 2015)

Taulukko 1 Työtapaturmien lukumäärä vahinkoluokittain (Työturvallisuuskeskuksen www-sivut 2015)

	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>
Työmatkatapaturmat	709	771	710	809	612	677	713	683	684
Työpaikkatapaturmat	17 306	17 504	18 359	17 661	13 856	14 861	15 188	14 614	13 975
Yhteensä	18 015	18 275	19 069	18 470	14 468	15 538	15 901	15 297	14 659

Taulukosta 1 saa hyvin selville, kuinka työmatkatapaturmat ovat pysyneet lähes samana 8 vuoden ajan. Työpaikkatapaturmat ovat vähentyneet noin kolmella ja puolella tuhannella.

Taulukko 2 Työpaikkatapaturmien taajuus (Työturvallisuuskeskuksen www-sivut 2015)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Rakentaminen	82	83	80	73	65	68	67	66	64
Teollisuus	45	46	46	46	37	38	39	36	34
Kaikki toimialat	32	33	34	33	29	30	31	30	30

Taulukosta 2 näkee kuinka rakentamisen tapaturma taajuus on muihin aloihin verrattuna suurempi. 8 vuoden ajan rakentamisen tapaturmataajuus on vähentynyt huomattavasti muita enemmän.

2.2 Työtapaturmien ennaltaehkäisy

Työtapaturmia voidaan ehkäistä vaarojen tunnistamisella eli pyritään kartoittamaan työmaalla ne asiat ja paikat joissa työtapaturman mahdollisesti voi tapahtua ja ennakoida ja hyvällä perehdyttämisellä ja työhönopastuksella. Suurin osa työtapaturmista johtuu vääristä työskentely tavoista työmaalla tai ihmisten välinpitämättömyydestä ja tietämättömyydestä työmaan työturvallisuudesta. Työturvallisuuden parantamisen kannalta on tärkeää, että työturvallisuuskäytännöt ja turvallisuuden tason ei pidä vaihdella eri yrityksissä paljon toisistaan. Pelkästään säännösten minimitason täyttäminen ei riitä työtapaturmien vähentämiseen. Hyvä ja huolellinen turvallisuussuunnittelu on vaarojen ennakointi ja kokonaisuuksien ja aikataulujen hallinta, joka siten mahdollistaa turvallisen työskentelyn.

2.2.1 Vaarojen ja riskien tunnistaminen ja arviointi

Työmaalla olevien riskien tunnistaminen ja hallinta on osa työpaikan turvallisuus-toimintaa. Riskien arviointi on osa työmaan turvallisuussuunnitelmaa. Riskit arvioi-daan aina työmaakohtaisesti, koska jokainen työmaa on hieman erilainen. Työmaalle on tehtävä vaarojen arviointi ja sen avulla pystytään tunnistamaan erityistä vaaraa aiheuttavat työt. Vaarojen arvioinnin jälkeen pystytään päättämään vaarojen vaati-mista toimenpiteistä. Riskit jotka aiheuttavat suurta vaaraa tulee joko poistaa tai pie-nentää vaarojen suuruutta. Työmaalla on oltava työmaasuunnitelman tai työturvalli-suusohje, jonka avulla työntekijät voidaan perehdyttää työmaahan. Turvallisuus-suunnitelmaa tai -ohjetta tehdessä on otettava huomioon työmaata koskevat yleiset työturvallisuusvaatimukset:

- työmaan järjestely eri rakennusvaiheissa
- poistumistiet
- rakennustyönaikainen sähköistys ja valaistus
- työmaaliikenne ja kulkutiet
- vaaralliset työt ja työvaiheet
- koneiden ja laitteiden käyttö
- työmenetelmät
- maapohjan kantavuus ja kaivantojen tuenta
- putoamissuojaus
- henkilösuojainten tarve
- palo- ja räjähdysvaara
- fyysinen kuormitus
- työhygieeniset haittatekijät (melu, pöly, altistumiset kemiallisille aineille)
- ensiapu
- henkilöstötilat

(Valtioneuvoston asetus 205/2009 10§)

Työmaalle tehdään tarvittaessa turvallisuus- ja järjestysääntöjä:

- työmaaliikenne ja pysäköinti
- henkilösuojaimet ja niiden käyttö
- työaika ja työskentelyrajoitukset

- kulunvalvonta, kulkuluvat ja vartiointi
- tavaroiden ja materiaalien vastaanotto, varastoinnit ja siirrot
- huumaavien aineiden käyttö ja tupakointirajoitukset
- paloturvallisuus ja tulityöt
- pätevyysvaatimukset
- koneiden käyttörajoitukset ja turvallisuusvaatimukset

(Sauni S, Lappalainen J, Piispanen P 2010)

Riskin suuruus on vaaran tai haitan aiheuttamien seurausten vakavuuden ja niiden ilmenemisen todennäköisyyden yhdistelmä. Riskin suuruuden määrittämisessä käytetään yleisesti kolmiportaista riskitaulukkoa. (Taulukko 3) (Työturvallisuuskeskuksen www-sivut 2015)

Taulukko 3 Riskienarviointi riskitaulukolla (Työturvallisuuskeskuksen www-sivut 2015)

Todennäköisyys	Seuraukset		
	Vähäiset	Haitalliset	Vakavat
Epätodennäköinen	1 Merkityksetön riski	2 Vähäinen riski	3 Kohtalainen riski
Mahdollinen	2 Vähäinen riski	3 Kohtalainen riski	4 Merkittävä riski
Todennäköinen	3 Kohtalainen riski	4 Merkittävä riski	5 Sietämätön riski

Taulukon 3 avulla pystyy arvioimaan riskien seurauksen eli aiheuttaako joku käytössä oleva kone minkälaista riskiä käyttäjille.

2.3 Perehdyttäminen ja työnopastus

Perehdyttämisen ja työnopastuksen tarkoituksena on, että työntekijä oppii tuntemaan työmaan ja sen ympäristön. Perehdytyksen jälkeen työntekijä pystyy tiedostamaan työhön liittyvät riskit ja vaarat. Työntekijä tietää keskeisemmät osat työturvallisuus-

määräyksistä ja ohjeista. Ymmärtää suojavarusteiden käytön merkityksen ja tietää kenelle ilmoitetaan työturvallisuudessa olevista puutteista. Osaa toimia oikein tapaturman sattuessa. Työhönopastuksessa ja perehdyttämisestä vastaa työntekijän lähin esimies. Perehdyttäminen järjestetään kaikille työmaan uusille työntekijöille. Lisäksi perehdyttäminen tulee järjestää uusien koneiden ja laitteiden käyttöönotettaessa tai uusien työmenetelmien yhteydessä. Työntekijän palattua pitkän poissaolon jälkeen ja jos työntekijä ottaa toistuvasti riskejä eikä välitä työturvallisuus määräyksistä on perehdyttäminen tehtävä uudelleen. (Ratu KI-6023. 2010, 8)

2.4 Työnantajan vastuu työturvallisuudesta

Työnantaja on velvollinen huolehtimaan työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työmaalla. Pois lukien epätavalliset ja ennalta arvaamattomat olosuhteet, joihin työnantaja ei voi vaikuttaa. Toimenpiteet työolosuhteiden parantamiseen:

- vaara- ja haittatekijöiden syntyminen estetään, jos tämä ei ole mahdollista, ne korvataan vähemmän vaarallisilla tai vähemmän haitallisilla tekijöillä
- tekniikan ja muiden käytettävissä olevien keinojen kehittyminen otetaan huomioon

Työnantajan on jatkuvasti tarkkailtava työympäristöä, työyhteisön tilaa ja työtapojen turvallisuutta. Mikäli työn vaarallisuuden arviointi osoittaa, että kyseinen työ saattaa aiheuttaa työtapaturman tai sairastumisen vaaraa, saa tällaista työtä tehdä vaan siihen riittävän pätevä henkilö tai sen on jätettävä tekemättä kokonaan. Työnantajan on annettava riittävästi tietoa työpaikan haitta- ja vaaratekijöistä. Jotta tapaturman tai sairastumisen vaara voidaan välttää, täytyy työnantajan hankkia työntekijälle käyttöön vaatimuksen täyttävät ja tarkoituksenmukaiset henkilösuojaimet. (Työturvallisuuslaki 738/2002 8-16 §)

2.5 Työntekijän vastuu työturvallisuudesta

- Työntekijän tulee noudattaa työnantajalta saatuja työturvallisuusohjeita.
- Tulee käyttää työnantajalta annettuja suojavarusteita esim. kypärä, turvakengät, kuulosuojaimet, suojalasit ja huomio liivi tai takkia.

- Ilmoitusvastuu työturvallisuudessa havaitsemistaan puutteista
- Huolehtii työmaan siisteydestä ja järjestyksestä.
- suoja- ja turvalaitteiden poistaminen ilman työnantajan lupaa on kielletty
- Ei aiheuta omalla työllä vaaraa muille

Jos työstä aiheutuu vakavaa vaaraa työntekijän tai muiden työntekijöiden hengelle tai terveydelle, työntekijän on oikeus pidättäytyä tällaisten töiden tekemisestä. Oikeus pidättäytyä työnteosta jatkuu, kunnes työnantaja/oppilaitos on poistanut vaaratekijöitä tai muutoin huolehtinut siitä, että työ voidaan suorittaa turvallisesti. (Työturvallisuuslaki 738/2002, 18-23§)

2.6 Nuoren työntekijän työturvallisuus

Nuoria alle 18-vuotiaita koskevat tiukemmat työturvallisuussäännökset kuin yli 18-vuotiaita. Työnantajan on huolehdittava, ettei työ ole nuoren henkiseksi tai fyysiselle kehitykselle vahingoksi ja ettei se vaadi häneltä suurempaa ponnistusta tai vastuuta kuin hänen ikänsä ja voimansa katsoen on kohtuullista. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus 302/2007)

Nuoren työntekijälle sallitut työt jotka luokitellaan vaarallisiksi töiksi ja menettelyt niissä tapauksissa löytyvät lainsäädännöstä: 302/2007 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus nuorille työntekijöille vaarallisten töiden esimerkkiluettelosta.

2.7 Työpaikoilla vaadittava ensiapuvälineistö

Rakennustyömaalla tulee olla ensiapukaappi, siirrettävä ensiapupakkaus sekä muita ensiapuvälineitä. Ensiapukaappi merkitään selkeästi (valkoinen risti vihreällä tai punainen risti valkoisella pohjalla), ensiapukaapin ja muiden apuvälineiden sijainti (opastekilvet). Suositeltavat ensiapuvälineet ovat silmienhuuhteluvälineet, suojapeite/avaruuslakana, palovammasiteet, raajalastat, elvytysuoja ja suojakäsineet. En-

siapukaapin yhteydessä tulee olla tarvittava opastekilvet, hätäilmoitus- ja hätäensiapuohjeet. (Ratu KI-6023. 2010, 42-43).

3 TYÖOLOT, VAARA-JA HAITTATEKIJÄT

Vaara- ja haittatekijöillä tarkoitetaan työssä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa vaaraa tai haittaa työntekijöiden terveydelle tai turvallisuudelle. (Työsuojelun www-sivut)

3.1 Fysikaaliset tekijät

Työnantajan on rajoitettava työntekijän altistuminen fysikaalisille tekijöille niin, ettei niistä aiheudu haittaa tai vaaraa työntekijän terveydelle ja turvallisuudelle. Fysikaalisina tekijöinä ovat esimerkiksi värinä, melu, lämpötila, kosteus, veto, paine, säteily. (Työsuojelun www-sivut)

Melu: Mahdollinen työntekijän altistuminen melulle on työnantajan selvitettävä. Tarvittaessa työnantajan tulee laatia ja toteuttaa meluntorjuntaohjelma. (Valtioneuvoston asetus 85/2004)

Tärinä: Tärinän kestolle ja nopeudelle on annettu raja-arvot ja toiminta-arvot. Toiminta-arvon ylittyessä työnantaja on velvollinen laatimaan riskinarvioinnin perusteella tärinätorjuntaohjelman, jonka tavoitteena on vähentää altistusta. (Valtioneuvoston asetus 85/2004)

Ilmanvaihto: Työpaikan ilmanvaihdon tulee olla riittävän tehokas ja tarkoituksenmukainen ja työpaikalla tulee olla riittävästi raikasta hengitysilmaa. Ilmanvaihdon ja raikkaan hengitysilman riittävyydestä tulee erityisesti huolehtia suljetuissa työtiloissa, kuten esimerkiksi säiliöissä, tunneleissa ja laivojen sisärakennelmissa. Työnanta-

jan on huolehdittava, että altistuminen ilman epäpuhtauksille (esim. pöly, savu, kaasu ja höyry sekä kemialliset tekijät) ei aiheuta myrkytystä, hapen puutetta tai muuta vastaavaa vaaraa. Kun työpaikalla käytetään koneellista ilmanvaihtoa, se on pidettävä toimintakunnossa ja laitteisto puhdistettava työntekijälle välitöntä terveyshaittaa aiheuttavasta liasta ja muista epäpuhtauksista (Valtioneuvoston asetus 577/2003).

3.2 Kemiaalliset ja biologiset tekijät

Biologiset tekijät ovat biologista alkuperää olevia epäpuhtauksia työympäristössä. Niitä ovat: bakteerit, hiiva- ja homesienet, virukset, alkueläimet, loiset ja hyönteiset. Biologiset tekijät ovat yleensä näkymättömiä, joten niiden aiheuttamia vaaroja ei aina havaita. (Työsuojelun [www-sivut](#))

Kemiaalliset haittatekijät ovat: asbesti, tupakka, kemikaalit.

Asbesti: Asbestilla tarkoitetaan kuitumaisia silikaattimineraaleja, joille on yhteistä hyvä mekaaninen ja kemiallinen kestävyys sekä pölyävyys käsiteltäessä.

Asbesti aiheuttaa syöpää. Mitä enemmän asbestille altistuu, sitä suurempi riski on sairastua syöpään. Asbestikuidut läpäisevät pienen kokonsa vuoksi hengityselinten suojaimekanismit ja varastoituvat keuhkoihin pysyvästi. Suomessa asbestia on käytetty rakennusmateriaaleissa vuosina 1922–1992. Rakentamisessa asbestia on käytetty muun muassa rakennuslevyissä, putkieristeissä, tasoitteissa, ruiskutuseristeinä, kiinnityslaasteissa, maaleissa, liimoissa, ilmastointikanavissa, muovimatoissa, saumauslaasteissa, kaakeleissa, vinyylilaatoissa, palokatkoeristeissä, ovissa, etenkin paloviss, proppausmassoissa, sekä vesikatto- ja julkisivumateriaaleissa. (Työsuojelun [www-sivut](#))

Tupakka: Ympäristön tupakansavu on syöpävaarallinen aine. Tupakkalaki rajoittaa tupakointia työpaikoilla. Sen mukaan työnantajan on huolehdittava tupakoinnin kieltämisestä tiloissa, jotka laki määrää savuttomiksi, sekä valvottava kiellon noudattamista. Ennen tupakoinnin kieltämistä tai rajoittamista työnantajan tulee neuvotella tupakointirajoituksista työntekijöiden tai heidän edustajiensa kanssa. Tupakointitilat

on merkittävä asianmukaisin opastein. Työnantajan ei ole pakko järjestää tupakointitilaa. (Työsuojelun [www-sivut](#))

Kemikaalit: Työnantajan ensisijaisena tehtävänä on korvata vaaraa aiheuttavat kemikaalit turvallisemmilla vaihtoehdoilla. Työnantajalla on velvollisuus varmistaa, että työpaikalla on kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteet ja vaaralliset kemikaalit on merkitty asianmukaisesti. Työpaikalla on laadittava luettelo käytettävistä kemikaaleista ja pidettävä se ajan tasalla. Luettelo ja käyttöturvallisuustiedotteet on säilytettävä työntekijöiden nähtävillä. (Työsuojelun [www-sivut](#))

3.3 Ergonomia työssä

Ergonomia tarkoittaa työpisteen rakenteiden, työvälineiden, kalusteiden ja työmenetelmien kehittämistä ihmisten ominaisuuksien, toimintojen ja kykyjen mukaisiksi. Hyvän ergonomian tavoitteena on, että työ voidaan suorittaa aiheuttamatta työntekijän terveydelle haitallista tai vaarallista kuormitusta tai tapaturman vaaraa. Tuki- ja liikuntaelinten liiallista kuormitusta voivat aiheuttaa toistotyö, yksipuoliset työliikkeet, raskaat nostot, huonot työasennot ja työliikkeet. Seurauksena ovat usein tuki- ja liikuntaelinten liiallista kuormitusta ja sairauksia (Työsuojelun [www-sivut](#))

4 AMMATTIOPPILAITOKSEN TYÖTURVALLISUUS

Rakennusalan oppimisympäristö kuuluu yleiseen rakennustyömaahan ja siellä sovelletaan asetusta rakennustyön turvallisuudesta. Rakennusalan oppiympäristöksi luetaan oppilaitosten työsalit ja sitä vastaavat salit, joissa opetetaan käytännön työtehtävien muodossa. Haastattelin WinNovan, Porin ammattikoulun opettajaa Jukka Hilajaa ja kysyin häneltä rakennusalan ammattikoulun työturvallisuuden käytännöistä. (Valtioneuvoston päätös asetus 205/2009)

4.1 Työsalin vaarojen arviointi

Koulutuksen järjestäjän on tehtävä vaarojen ja riskien arviointi ja selvitys työsalissa tehtävistä töistä. Työt täytyy voida järjestää turvallisesti ja terveyttään vaarantamatta ja ohjeita noudattamalla. Työsalissa on noudatettava siisteyttä ja järjestystä joka auttaa työsalin työturvallisuutta. Työsali on siivottava ainakin kerran päivässä ja tarpeen vaatiessa useammin. Työsalin siisteydestä vastaa ohjaava opettaja tai työnohjaaja yhdessä tilassa työskentelevien nuorien kanssa. (Työturvallisuuslaki 738/2002, 10.-11§)

Työsalin telineiden, koneiden ja laitteiden rakenne ja kunto on oltava käyttötarkoitukseen sopivia ja vaatimusten mukaisia. Työnantajan on valittava henkilösuojaimet työntekijän turvallisuudelle ja terveydelle aiheutuvien vaarojen arvioinnin perusteella. Työsalissa on käytettävä suojakypärää ja turvajalkineita. Tarpeen vaatiessa työsalissa on käytettävä suojakäsineitä ja kuulosuojaimia. (Valtioneuvoston päätös asetus 205/2009, 14§ ja 71§)

4.2 Työsaliin perehdyttäminen

Ensimmäisenä uuden oppilaan on tutustuttava saliin ja hänelle on tehtävä perehdytys siellä sisältäviin työturvallisuus riskeihin. Työsaliin tutustumisen ja perehtymisen hoitaa yleensä työsalin opettaja. Apuvälineenä työsalin työturvallisuuteen perehdyttämiseen on yleensä työturvallisuusohje, koska jokainen työsalin on erilainen. Perehdyttämisessä tehdään salikierrros jossa tutustutaan työsalin työpisteisiin ja koneisiin. Oppilas tekee pieniä harjoituksia opettajan valvonnan alla salin koneilla ja työvälineillä. Perehdytyksen jälkeen oppilas allekirjoittaa kirjallisesti että perehdytys on suoritettu.

4.2.1 Työturvallisuuskortti

Työturvallisuuskortti ei ole määrätty missään lainsäädöissä ja sen vaatiminen on vapaaehtoista, mutta se on pakollinen kurssi ammattitutkinnossa rakennusalan perustutkintoa suorittaessa. (Opetushallitus 2014, 6)

Työturvallisuuskortin kurssi on suoritettava hyväksytysti jotta voi saada työturvallisuuskortin. Kurssin suorittaminen antaa perustietoa työsuojelusta ja yleisiä käytäntöjä rakennusalan työpaikoilla. Antaa tukea työhön opastuksessa. Työturvallisuuskortilla pyritään kiinnittämään huomiota työntekijöiden työturvallisuuteen ja vähentämään työtapaturmia ja erilaisia vaaratilanteita työpaikalla. (Työturvallisuuskortti [www-sivut](#) 2015)

4.2.2 Tulityökortti ja EA1-kortti

Tulityökortti ja EA1-kortti eivät ole määrätty missään lainsäädöksissä ja sen vaatiminen on vapaa ehtoista mutta ne ovat pakollisia kursseja ammattitutkinnossa rakennusalan perustutkintoa suorittaessa. Tulityökortin suorittamalla saa luvan tulitöiden tekemisiin. EA1-kortin suorittanut hallitsee ensiavun antamisen perusteet ja pystyy antamaan hätäensiapua esim. onnettomuudessa tai sairauskohtauksessa. (Suomen pelastusalan keskusjärjestö ja Suomen punainen ristin [www-sivut](#) 2015)

4.3 Opiskelijoiden vastuu työsalin työturvallisuudesta

Työturvallisuusmääräysten ja riskien tietäminen ja tunteminen kuuluu osaan opiskelijan ammattitaitoa. Opiskelijan on noudatettava koulutuksen antajan mukaisesti antamia määräyksiä ja ohjeita (työturvallisuuslaki 738/2002,18§). Opiskelijan on noudatettava siisteyttä ja järjestystä sekä varovaisuutta ja huolellisuutta jotka työskentely tilat edellyttää turvallisuuden ja terveellisuuden ylläpitämiseksi.

Opiskelijan on heti ilmoitettava koulutuksen järjestäjälle tai opettajalle työolosuhteissa tai työmenetelmissä, koneissa, henkilönsuojaimissa työvälineissä tai muissa laitteissa havaitsemistaan vioista ja puutteellisuuksista, jotka voivat aiheuttaa vaaraa tai haittaa opiskelijoiden terveydelle tai turvallisuudelle. (Työturvallisuuslaki 738/2002, 19§)

Opiskelijan tulee ohjeiden mukaisesti käyttää ja hoitaa oppilaitoksen hänelle antamia henkilösuojaimia ja muita varusteita. Oppilaan on työssään käytettävä sellaista

asianmukaista vaatetusta, josta ei aiheudu tapaturman vaaraa. (Työturvallisuuslaki 738/2002, 20§)

Oppilaan tulee opettajilta saatujen käyttö- ja muiden ohjeiden mukaisesti ja muutenkin ammattitaitonsa ja työkokemuksen mukaisesti käyttää oikein koneita, työvälineitä ja muita laitteita sekä niissä olevia turvallisuus ja suojalaitteita. Vaarallisten aineiden käytössä ja käsittelyssä työntekijän on noudatettava turvallisuusohjeita. (Työturvallisuuslaki 738/2002, 21§)

Rakennukseen asennettua turvallisuus- tai suojalaitteita ei saa ilman erityistä syytä poistaa tai kytkeä pois päältä. Jos oppilaan työn johdosta joutuu tilapäisesti poistamaan turvallisuus- tai suojalaitteen käytöstä, hänen on palautettava se käyttöön tai kytkettävä laite päälle niin pian kuin mahdollista. (Työturvallisuuslaki 738/2002, 22§)

Aina työsalissa työskennellessä on oltava nimettynä vastaava opettaja. Hän vastaa työsalin järjestyksestä ja siisteydestä.

Mikäli opettaja joutuu poistumaan salista, työt keskeytetään ja sähkö katkaistaan, etteivät koneet toimi ja kukaan pysty jatkamaan töitä ilman valvontaa.

Työsalissa saa oleskele vain luvan saaneita henkilöitä asianmukaisesta varustuksessa eli työkengissä, kypärä päässä ja työvaatteissa (Työturvallisuuslaki 738/2002, 20§)

5 TYÖTURVALLISUUSOHJE PORIN KAUPUNGIN NUORTEN TYÖPAJALLE

Porin kaupungin Nuorten työpaja on sosiaalisen työllistämisen yksikkö. Tarkoituksena työpajalla on ohjata nuori koulutukseen tai työelämään yksilö- ja työvalmennuksen avulla. Vuosittain työpajalla työskentelee n. 200 nuorta. Työpajalla voi työskennellä monella eri alalla. Työskennellä voi rakennusalalla tai erilaisten puutöiden parissa, metallialalla, auto- ja kuljetuspuolella, tekstiili ja maalaus töiden parissa, musiikki alalla. Asiakaspalvelu työhön voi tutustua Cafe Nuokkarilla sijaitsevassa kahviossa.

5.1 Ohjeen tarpeellisuus ja käyttötarkoitus

Nuorten työpaja kunnostaa itselleen uusia työtiloja. Näihin tiloihin ei ole tehty min-käänlaista työturvallisuusohjetta. Ohjeella pyritään auttamaan työntekijöitä perehtymään työturvallisuussäädöksiin ja velvoitteisiin. Työosastoilla työskentelevät työntekijät vaihtuvat säännöllisesti. Vaihtelevuus on suuri ja ohjeen avulla pyritään tekemään työosastot turvalliseksi ja välttämään työtaturmia.

6 TYÖTURVALLISUUSOHJEEN KÄYTTÄJIEN KYSELY

6.1 Käyttäjä kyselyn suorittaminen

Työturvallisuusohjeen ollessa valmis, tehtiin 4 työvalmentajalla kysely ohjeen tarpeellisuudesta ja ohjeen sisältö on heille oikeanlainen. Työvalmentajille annettiin valmiit työturvallisuusohjeet luettavaksi ja parin päivän jälkeen kysyttiin heiltä suullisesti muutama kysymys.

1. Oliko työpajan työturvallisuusohjeet mielestäsi selkeät ja ymmärrettävät?
2. Mistä työturvallisuuteen liittyvistä aihealueista haluaisit lisätietoa?
3. Onko mielestäsi työturvallisuusohjeissa jotakin muutettavaa/korjattavaa?
4. Onko työturvallisuusohjeet mielestäsi tarpeelliset? Miksi?

6.2 Tulosten analysointi ja käsittely

Kyselyn vastaukset annettiin suullisesti ja muistiinpanoihin kirjoittamalla. Vastaukset saatiin 3 työvalmentajalta jotka tulevat ohjaavat nuoria työntekijöitä työpajan osastoilla. Kaikki olivat hyvin kiinnostuneita ja vastasivat mielellään annettuihin kysymyksiin.

6.2.1 Hyvät asiat

Työturvallisuusohjeet olivat kaikkien mielestä hyvin selkeä ja ymmärrettävät. Asiat oli ohjeessa esitetty tarpeeksi selkeästi ja lakiteksti muokattu helposti luettavaksi ja ymmärrettäväksi. Ohjeet ovat helposti muokattavat, kun tarve sitä vaatii eli sitten kun uudet tilat tulevat käyttöön saadaan vielä parempi kuva tilojen vaatimista työturvallisuusohjeista. Ohjeet olivat tarpeeksi kattavat, jos asiaa olisi liikaa ei kukaan niitä jaksaisi lukea. Kyseessä on enimmäkseen nuoria jotka tilassa työskentelee joten ohjeiden pitää olla selkeä ja mahdollisimman lyhyet. Ohjeet hyvin tarpeelliset, koska onhan kyseessä oma ja työkavereiden työturvallisuus.

6.2.2 Huonot asiat ja parantamisen kohteet

Paljon ei tällä hetkellä työturvallisuusohjeessa ollut parannettavaa tai korjattavaa. Työtilat ovat vielä rakennus vaiheessa joten lopullinen työturvallisuusohje ja niissä tarvittavat ohjeistukset tulevat esille työtilojen valmistuessa. Työturvallisuusohjeessa oli yksi asia joka haluttiin poistaa oman ja työkavereiden terveyden ja turvallisuuden takia eli kohta:

Rakennukseen asennettua turvallisuus- tai suojalaitteita ei saa ilman erityistä syytä poistaa tai kytkeä pois päältä. Jos työntekijän työn johdosta joutuu tilapäisesti poistamaan turvallisuus- tai suojalaitteen käytöstä, hänen on palautettava se käyttöön tai kytkettävä laite päälle niin pian kuin mahdollista. (Työturvallisuuslaki 738/2002, 22.)

Työvalmentaja halusi että nuorten työpajan turvallisuus- ja suojalaitteita ei saa missään tapauksessa poistaa edes tilapäisesti.

7 YHTEENVETO

Työturvallisuusohjeen tekeminen aloitettiin tutustumalla ensin yleisiin työturvallisuus säännöksiin ja sen pohjalta on hyvä alkaa rakentamaan oman työpaikan työturvallisuusohjetta. Tässä opinnäytetyössä tutustitiin yleisiin työturvallisuuslakiin ja työturvallisuus säännöksiin. Syvennyttiin vielä tarkemmin rakennusalan työturvallisuus säännöksiin.

Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä työturvallisuusohje Porin kaupungin nuorten työpajan uusille rakenteilla oleville työsastoille. Ohjeen tekemisen apuna käytettiin rakennusalan työturvallisuus säännöksiä ja myös yleistä työturvallisuuslakia. Ohjeella pyritään käyttämään apuvälineenä uusien työntekijöiden työsastoihin perehdytyksessä ja tuomaan työturvallisuus ohjeistukset työntekijöiden tietoisuuteen.

Opinnäytetyönprosessin aikana opin paljon uutta työturvallisuus vaatimuksista ja käytännöistä työmaalla. Lisäksi työtapaturmat työpaikoilla on vähentynyt ja varsinkin rakennusalan työtapaturmien vähentyminen ilahduttaa suuresti. Työtapaturmien vähentyminen kertoo siitä että työpaikoilla on otettu enemmän esille työturvallisuusohjeita ja käytäntöjä. Ohjeen tekeminen oli helppoa kun työturvallisuuden perusjutut oli tiedossa ja sain vähän ammattikoulun näkökulmaa aiheesta.

LÄHTEET

Hilaja, J.2015. Rakennustekniikan opettaja, WinNova Pori. Henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2015

Rakennusalan perustutkinto 2014. 2014. Helsinki: Opetushallitus. Opetushallituksen määräys 76/011/2014. Viitattu 15.5.2015

Rakennusteollisuuden www-sivut. Viitattu 3.4.2015
<https://www.rakennusteollisuus.fi>

Ratu KI-6023. Rakennustöiden turvallisuusohjeet 2010. Helsinki: Rakennustieto.

Sauni S, Lappalainen J, Piispanen P 2010. Turvallisuuden hallinta rakennustyömaalla. Itä-Suomen läänin rakennusala työturvallisuuden motivointi- ja koulutushanke 2010.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus nuorille työntekijöille 2007. A19.3.2007/302.

Suomen pelastusalan keskusjärjestön www-sivut. Viitattu 5.4.2015
<http://www.spek.fi/>

Suomen punaisen ristin www-sivut. Viitattu 5.4.2015
<https://www.punainenristi.fi/>

Työturvallisuuskeskuksen www-sivut. Viitattu 13.4.2015. <http://www.tyoturva.fi>

Työturvallisuuslaki 2003.L28.8.2002/738 muutoksineen.

Työturvallisuuskortin www-sivut. Viitattu 5.4.2015.
<http://www.tyoturvallisuuskortti.fi/>

Työsuojelun www-sivut. Viitattu 23.4.2015
<http://www.tyosuojelu.fi/>

Valtioneuvoston asetus 2009. A23.3.2009/205

Valtioneuvoston asetus työntekijöiden suojelemisesta tärinästä aiheutuville vaaroilta 2005. A27.1.2005/48

Valtioneuvoston asetus työntekijöiden suojelemisesta melusta aiheutuville vaaroilta 2006. A26.2.2006/85

Valtioneuvoston asetus työpaikkojen turvallisuus- ja terveystaakimuksista 2003. A18.6.2003/577

LIITELUOTTELO

LIITE 1 Porin kaupungin nuorten työpajan työosastojen työturvallisuusohjeet

NUORTEN TYÖPAJAN TYÖOSASTOJEN TYÖTURVALLISUUSOHJEET

Työskentely tilat:

Tekstiilityö tilat: Tekstiilien/kankaiden/vaatteiden työstäminen käsin ja ompelukoneella. Taidemaalauksia, askartelua ja savitöitä tehdään tässä tilassa. Työskennellään pääsääntöisesti tavallisilla tai tehdas työkoneilla. Tehdastyökoneella työskennellessä on käytettävä sormisuoja. Täällä työskennellään mm. huonekalujen entisöimisen parissa eli sohva päällystetään uudella kankaalla. Kangas kiinnitetään yleensä käsinäyttökoneella niittaamalla, mutta paineilma koneella toimiva kiinnitys on tulossa uusiin tiloihin. Tässä tilassa ei ole tarvetta turvallisuusvarusteille.

Metallityötilat: Metallien ja rautarakenteiden ja autokorin työstäminen eri laitteilla ja välineillä. Täällä kunnostetaan ja tehdään pienimuotoisia metallitöitä. Tyypillisiä metallitöitä ovat erilaiset hitsaamalla tehdyt metallirakenteet. Lisäksi tehdään esim. metallikalusteiden korjauksia. Tilassa olevat laitteet: Metallisorvi, metallinauha hiomakone, penkkihiomakone, multikanttipuristin, reikäkone, pylväsporakone, kylmäpyörösaha, nelipilarinostin, muut käsintyöstö työkalut. Tässä tilassa tulee käyttää työturvallisuuskenkiä, värillistä työsuojatakia ja riipputaskuhaalareita ja tarvittaessa käsineitä. Henkilökohtaisia suojavälineitä silmäsuoja ja kuulosuojaimia. 85 dB:n ja sitä voimakkaampi tasainen melu aiheuttaa kuulovaurioita.

Puutyötilat: Rakennusperinneostolla työskennellään puu-, pintakäsittely- ja rakennusalalla. Puutöissä ja pintakäsittelypuolella korjataan ja entisöidään ja maalataan vanhoja tuotteita pääasiassa asiakastöinä, sekä valmistetaan uusia myyntiin. Esimerkkitöitä ovat sydänleikkuulauta ja ikkunakarmien ja pokien kunnostaminen. Starttivalmennuksessa olevat valmistivat mm. pienellä avustuksella mäyräkoiria. Rakennustöissä nuoret suorittavat mm. huoneistokunnostuksia ja muita pienimuotoisia rakennustöitä. Tilassa olevat laitteet: Liikkuva alajyrsin, vannesaha, pylväsporakone, nauhahiomakone, kopiosorvi, katkaisusirkkeli, kiinteä alajyrsin, oiko-/tasohöylä, halkaisusirkkeli, levysirkkeli, muut käsintyöstö työkalut. Tässä tilassa tulee käyttää työturvallisuuskenkiä, värillistä työsuojatakia ja riipputaskuhaalareita ja tarvittaessa käsineitä. Henkilökohtaisia suojavälineitä silmäsuoja ja kuulosuojaimia. 85 dB:n ja sitä voimakkaampi tasainen melu aiheuttaa kuulovaurioita.

Ruiskumaalaamot: Ruiskumaalataan paineilmalla erikokoisia materiaaleja ja tuotteita. Käytetään pelkästään maalaamiseen ja työskentelyyn, ei säilytetä laitteita. Maalaamiseen tarvittavien liuottimien käyttö. Tilassa ei käytetä sähkötoimisia koneita tai laitteita. Tässä tilassa tulee käyttää työturvallisuuskenkiä, värillistä työsuojatakkia ja riipputaskuhaalareita ja tarvittaessa käsineitä. Henkilökohtaisia suojavälineitä silmäsuoja ja kuulosuojaimia. 85 dB:n ja sitä voimakkaampi tasainen melu aiheuttaa kuulovaurioita.

Hitsaustilat: Metallia työstetään hitsaamalla. Hitsaustilassa työskennellään yhdessä metallityötilan kanssa, koska metallia on helppo yhdistää kiinni toiseen metallia hitsaamalla. Tässä tilassa tulisi käyttää työturvallisuuskenkiä ja työpajan antamia työturvallisuusvaatetusta. Tässä tilassa tulee käyttää työturvallisuuskenkiä, värillistä työsuojatakkia ja riipputaskuhaalareita ja tarvittaessa käsineitä. Henkilökohtaisia suojavälineitä silmäsuoja ja kuulosuojaimia. 85 dB:n ja sitä voimakkaampi tasainen melu aiheuttaa kuulovaurioita. Hitsauslaitetta aina käyttäessä tulee käyttää hitsaukseen sopivia hitsaushaalareita eli haalareita jotka eivät syty palamaan, turvallisuuksineitä ja silmiä suojavaa hitsausmaskia.

Autokorjaustilat: Siellä työskennellään auto-osien ja tarvikkeiden kanssa. Siellä esim. korjataan, pestään ja vaihdetaan auton renkaita. Pääsääntöisesti kunnostetaan ja huolletaan omia autoja, koska uusien autojen takuu ei kata, jos ammattiosaaja ei ole sitä kunnostanut. Tässä tilassa tulee käyttää työturvallisuuskenkiä, värillistä työsuojatakkia ja riipputaskuhaalareita ja tarvittaessa käsineitä. Henkilökohtaisia suojavälineitä silmäsuoja ja kuulosuojaimia. 85 dB:n ja sitä voimakkaampi tasainen melu aiheuttaa kuulovaurioita.

Työn vaarojen ja riskien arviointi ja tunnistaminen

Työpajan on työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen selvitettävä ja tunnistettava työstä, työajoista, työtilasta, muusta työympäristöstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät sekä, jos niitä ei voida poistaa, arvioitava niiden merkitys työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle. Tällöin on otettava huomioon:

- 1) tapaturman ja muu terveyden menettämisen vaara kiinnittäen huomiota erityisesti kyseisessä työssä tai työpaikassa esiintyviin ja tarkoitettuihin vaaroihin ja haittoihin;
- 2) esiintyneet tapaturmat, ammattitaudit ja työperäiset sairaudet sekä vaaratilanteet;
- 3) työntekijän ikä, sukupuoli, ammattitaito ja muut hänen henkilökohtaiset edellytyksensä;
- 4) työn kuormitustekijät;
- 5) mahdollinen lisääntymisterveydelle aiheutuva vaara;
- 6) muut vastaavat seikat (Työturvallisuuslaki 738/2002 S10)

Työpajalla on tehtävä vaarojen arviointi ja selvitys osastoissa tehtävistä töistä ja niihin sisältyvistä vaara tekijöistä. Nuorten työpajalla tehdään vaarojen arviointi vuosittain tai töiden olosuhteiden muuttuessa. Työt täytyy voida järjestää turvallisesti ja terveyttään vaarantamatta ja ohjeita noudattamalla. Osastoilla on noudatettava siisteyttä ja järjestystä joka edes auttaa osastojen työturvallisuutta. Osastot on siivottava ainakin kerran päivässä ja tarpeen vaatiessa useammin. Osastojen siisteydestä vastaa työvalmentaja yhdessä nuorten työntekijöiden kanssa.

Osastojen telineiden, koneiden ja laitteiden rakenne ja kunto on oltava käyttötarkoitukseen sopivia ja vaatimusten mukaisia. Työpajan on valittava henkilösuojaimek työntekijän turvallisuudelle ja terveydelle aiheutuvien vaarojen arvioinnin perusteella. Metallityötiloissa ja puutyötiloissa on käytettävä suojakypärää ja turvajalkineita.

Riskin suuruus on vaaran tai haitan aiheuttamien seurausten vakavuuden ja niiden ilmenemisen todennäköisyyden yhdistelmä. Riskin suuruuden määrittämisessä käytetään yleisesti kolmiportaista riskitaulukkoa. Riskitaulukko on nähtävissä alla olevassa

taulukosta

Todennäköisyys	Seuraukset		
	Vähäiset	Haitalliset	Vakavat
Epätodennäköinen	1 Merkityksetön riski	2 Vähäinen riski	3 Kohtalainen riski
Mahdollinen	2 Vähäinen riski	3 Kohtalainen riski	4 Merkittävä riski
Todennäköinen	3 Kohtalainen riski	4 Merkittävä riski	5 Sietämätön riski

Nuorten työpajalla tehdään myös kaikille pajalla käyttöön tulevien koneiden vaarojen ja riskien arviointi liitteenä olevien lomakkeiden mukaisesti.

Työolo vaara- ja haattatekijät

Vaaratekijöillä tarkoitetaan työssä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa vaaraa tai haittaa työntekijöiden terveydelle tai turvallisuudelle.

- Fysikaaliset tekijät

Työpajan on rajoitettava työntekijän altistuminen fysikaalisille tekijöille niin vähäiseksi, ettei niistä aiheudu haittaa tai vaaraa työntekijän turvallisuudelle ja terveydelle. Fysikaalisina tekijöinä ovat esimerkiksi melu, värinä, lämpötila, kosteus, veto, paine, säteily.

- Kemialliset ja biologiset tekijät

Biologiset tekijät ovat biologista alkuperää olevia epäpuhtauksia työympäristössä. Niitä ovat: bakteerit, sienet (hiiva- ja homesienet), virukset, alkueläimet, loiset ja hyönteiset. Biologiset tekijät ovat yleensä näkymättömiä, joten niiden aiheuttamia vaaroja ei aina havaita. Kemialliset haattatekijät ovat: asbesti, tupakka, kemikaalit.

- Ergonomia työssä

Ergonomia tarkoittaa työpisteen rakenteiden, työvälineiden, kalusteiden ja työmenetelmien kehittämistä ihmisten ominaisuuksien, toimintojen ja kykyjen mukaisiksi. Näitä on tarkasteltava kokonaisuutena ottaen huomioon työntekijöiden yksilölliset ominaisuudet. Tavoitteena on, että työ voidaan tehdä aiheuttamatta työntekijän terveydelle haitallista tai vaarallista kuormitusta tai tapaturman vaaraa. Tuki- ja liikuntaelinten liiallista kuormitusta voivat aiheuttaa toistotyö, yksipuoliset työliikkeet, raskaat nostot, huonot työasennot ja työliikkeet.

Työosastoon perehdyttäminen

Ensimmäisenä uuden nuoren työntekijän on tutustuttava osastoon ja perehdyttää siellä sisältäviin työturvallisuus riskeihin. Työosastoihin tutustumisen ja perehtymisen hoitaa yleensä osaston työvalmentaja tai starttivalmentaja. Perehdyttämisessä tehdään osastokierros jossa tutustutaan osaston työpisteisiin ja koneisiin. Nuori työntekijän tekee pieniä harjoituksia työvalmentajan tai starttivalmentajanvalvonnan alla salin koneilla ja työvälineillä. Perehdytyksen jälkeen työntekijä allekirjoittaa kirjallisesti että perehdytys on suoritettu. Lisäksi perehdyttäminen tulee järjestää uusien koneiden ja laitteiden käyttöönotettaessa, uusien työmenetelmien yhteydessä, työntekijän palattua pitkän poissaolon jälkeen ja jos työntekijä ottaa toistuvasti riskejä eikä välitä työturvallisuus määräyksistä.

1. Voi käyttää vaarallisia koneita ja laitteita ilman ohjausta
 - Yli 18-vuotias
 - Henkilö on käynyt henkilökohtaisen arviointi keskustelun työvalmentajan kanssa ja hän omaa/ omaksunut koneen käyttöön tarvittavat tiedot ja taidot
 - Omaa hyvät ammatilliset valmiudet koneiden ja laitteiden käytössä
2. Silmällä pidon alaisena ja ohjaajan käden ulottuvilla olevat työntekijät
 - Työvalmentaja työskentelee ja valmentaa samassa tilassa ja valmentajalla on mahdollisuus puuttua työskentelyyn
 - Vaarallisten koneiden käytössä työvalmentajan on oltava lähettyvillä
3. Jatkuva ohjauksen ja välittömän ohjauksen alaisena olevat työntekijä
 - Nämä työntekijät työskentelevät starttivalmennuksen ohjauksessa
 - Työvalmentaja työskentelee käsivarren mitan päässä koneella työskentelevästä työntekijästä
 - Nämä työntekijät eivät käytä vaarallisia koneita tai laitteita

Työosastoilla työskentelevät henkilöt

Työosastoilla ohjaajina työskentelee työvalmentajia ja starttivalmentajia. Työvalmentajat ovat oman ammattialansa osaajia ja heidän päätehtävänsä on teknisestä tai tuotannollisesta toiminnasta vastaaminen. Esimerkkinä puutyöosaston työvalmentaja on ammatiltaan konepuuseppä ja vahvistanut osaamistaan työvalmennuksen opinnoilla. Starttivalmentajien tehtävänä on vastata osastoilla ohjaustyön onnistumisesta sosiaalityön näkökulmasta. Päätehtävänä starttivalmentajilla työskennellä sellaisten nuorten kanssa joiden tiedot ja taidot eivät vielä työskentelyn siinä vaiheessa riitä työskentelyyn vaarallisilla koneilla ja laitteilla. Työsalissa saa oleskele vain luvan saaneita henkilöitä asianmukaisesta varustuksessa (Työturvallisuuslaki 738/2002, 20.)

Työntekijöiden vastuu työturvallisuudesta

Nuoren työntekijän on noudatettava koulutuksen antajan mukaisesti antamia määräyksiä ja ohjeita (työturvallisuuslaki 738/2002, 18).

Jokaisella Nuorten työpajan työntekijällä tulee olla näkyvillä Nuorten työpajan henkilökortti.

Työntekijän on noudatettava järjestystä ja siisteyttä sekä huolellisuutta ja varovaisuutta jota työolosuhteet edellyttää turvallisuuden ja terveellisyyden ylläpitämiseksi.

Työntekijän on heti ilmoitettava koulutuksen työvalmentajille työolosuhteissa tai työmenetelmissä, koneissa, työvälineissä, henkilönsuojaimissa tai muissa laitteissa havaitsemistaan vioista ja puutteellisuuksista, jotka voivat aiheuttaa vaaraa tai haittaa työntekijöiden terveydelle tai turvallisuudelle. (Työturvallisuuslaki 738/2002, 19.)

Työntekijän tulee ohjeiden mukaisesti käyttää ja hoitaa työpajan hänelle antamia henkilösuojaimia ja muita varusteita.

Työntekijän on työssään käytettävä sellaista asianmukaista vaatetusta, josta ei aiheudu tapaturman vaaraa. (Työturvallisuuslaki 738/2002, 20.)

Työntekijän tulee työpajalta saamiensa käyttö- ja muiden ohjeiden mukaisesti sekä muutenkin ammattitaitonsa ja työkokemuksen mukaisesti käyttää oikein koneita, työvälineitä ja muita laitteita sekä niissä olevia turvallisuus ja suojalaitteita. Vaarallisten aineiden käytössä ja käsittelyssä työntekijän on noudatettava turvallisuusohjeita. (Työturvallisuuslaki 738/2002, 21.)

Jos työstä aiheutuu vakavaa vaaraa työntekijän omalle tai muiden työntekijöiden hengelle tai terveydelle, työntekijän on oikeus pidättäytyä tällaisten töiden tekemisestä. Oikeus pidättäytyä työnteosta jatkuu, kunnes työpaja on poistanut vaaratekijöitä tai muutoin huolehtinut siitä, että työ voidaan suorittaa turvallisesti. (Työturvallisuuslaki 738/2002, 23.)

Porin nuorten työpajalla on käytössä työpajan henkilöstön laatima päihdesuunnitelma ja se on liitetty Porin kaupungin päihdeohjelmaan. Alkoholin ja muiden päihtyvien aineiden nauttiminen työaikana on kielletty, päihtyvien aineiden vaikutuksen alaisena tulo töihin tai työmaalla olo on kielletty.

Työpaikoilla vaadittava ensiapuvälineistö

Osastoilla tulee olla ensiapukaappi, siirrettävä ensiapupakkaus sekä muita ensiapuvälineitä. Ensiapukaappi merkitään selkeästi (valkoinen risti vihreällä tai punainen risti valkoisella pohjalla), ensiapukaapin ja muiden apuvälineiden sijainti (opastekilvet). Suositeltavat ensiapuvälineet ovat silmienhuuhteluvälineet, suojapeite/avaruuslakana, palovammasiteet, raajalastat, elvytyssuoja ja suojakäsineet. Ensiapukaapin yhteydessä tulee olla tarvittava opastekilvet, hätäilmoitus- ja hätäensiapuohjeet. Jokaisessa työosastolla on oma ensiapukaappi. Osastoilla ei ole sprinkler järjestelmää joten paloturvallisuus hoidetaan jauhesammuttimilla. Jokaisessa työosastossa on 2-3 jauhesammutinta.

Työmaan tapaturmat

Kaikista työosastoilla tapahtuvista tapaturmista ja vaaratilanteista on ilmoitettava välittömästi työosastoista vastaavalle työvalmentajalle. Työtapaturmista tehdään aina työtapaturmailmoitus työnantajan vakuutusyhtiölle.

Vaarallisten aineiden säilytys

Palavien nesteiden ja vaarallisten aineiden säilytyksessä ja varastoinnissa käytetään nuorten työpajan käytössä olevaa omaa säilytystilaa vaarallisille aineille. Työosastoilla saa olla ainoastaan kullakin hetkellä työnsuoritukseen tarvittava määrä vaarallisia aineita tai palavia nesteitä. Työpajalla käytetään vain vaaraa osoittavia R-lausekkeen kemikaaleja. S-lausekkeen turvallisuustoimenpiteitä vaativia kemikaaleja ei työpajalla käytetä.